

Recent geschreven

Pleegouder helpt jonge Dwergganzen op weg

Om de Zweedse broedpopulatie van de Dwergganzen te behoeden voor uitsterven, zijn sinds 1984 in gevangenschap gefokte dieren uitgezet. Dit gebeurde in eerste instantie door Brandganzen als pleegouder in te zetten, later door groepen Dwergganzen zonder pleegouders vrij te laten. De gekozen methode laat vooral z'n sporen na in het eerste jaar na loslaten, blijkt uit nieuw onderzoek.

Het uitzetten van vogels kan op verschillende manieren. Bij een 'harde' uitzetting worden de dieren zonder verdere hulp losgelaten in hun nieuwe leefomgeving. Omdat de vogels hier vaak nog onwennig zijn, kan dit tot grote verliezen onder de uitgezette vogels leiden. Vandaar dat ook voor een 'zachte' vrijlating gekozen kan worden, bijvoorbeeld door de vogels een tijdje bij te voeren, of te beschermen tegen predatoren. De vogels kunnen ook begeleid worden door pleegouders, meestal van een verwante soort. Dit heeft bij sociale dieren als ganzen het voordeel dat de jonge vogels gedragingen van hun pleegouders kunnen aanleren.

Twee manieren van uitzetten

In een recente publicatie in *Restoration Ecology* vergelijken onderzoekers van Sovon samen met Zweedse en Duitse collega's twee verschillende manieren van uitzetten van vogels. Zij berekenden daarvoor de schijnbare overlevingskansen op basis van 646 in gevangenschap gefokte en gekleurde Dwergganzen, waarvan vele in Nederland door vrijwilligers werden afgelezen. De ganzen werden in een Zweeds broedgebied losgelaten; tussen 1984 en 1999 met Brandganzen als pleegouder en van 2010 tot 2018 zonder pleegouders. Telkens werden ook een klein aantal tweedejaars ganzen losgelaten, in beide perioden zonder pleegouders.

Overlevingskansen

Het bleek dat de overlevingskansen van uitgezette jonge vogels in hun eerste levensjaar significant groter waren in de periode dat ze vergezeld gingen van pleegouders. Bij de tweedejaars ganzen die zonder pleegouders waren uitgezet, was de overleving in beide perioden laag, zelfs nog lager dan bij de eerstejaars zonder pleegouders. Vanaf een jaar na het moment van uitzetten had de wijze van loslaten geen invloed meer op de overleving van beide groepen. Uit de resultaten blijkt dat de begeleiding door (pleeg)ouders in het eerste levensjaar voor de ganzen essentieel is, wat gezien hun levenswijze en trekgedrag ook was verwacht. Veldwaarnemingen wijzen erop dat veel uitgezette ganzen kort na loslaten ten prooi kunnen vallen aan predatoren als de vos, Amerikaanse nerts en Zeearend. Ook bij de lage overlevingskans van tweedejaars vogels is een hoog predatierisico aannemelijk.

Risico op aanleren verkeerd gedrag?

Hoewel de Brandganzen de jonge Dwergganzen relatief ongeschonden naar Nederland brachten en een gunstige invloed hadden op hun overlevingskansen in het eerste levensjaar, leidde het bij een klein aantal Dwergganzen tot een foutieve imprinting en mengparen met Brandganzen. Dat neemt niet weg dat het gebruik van pleegouders zorgvuldig moet worden overwogen om kwetsbare populaties te ondersteunen, samen met het zorgen voor gunstige omstandigheden die de overlevingskansen van jonge vogels kunnen vergroten.

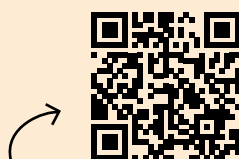

VERDER LEZEN

Liljebäck N., Schekkerman H., Mansson J., Kowallik C. & Koffijberg K. 2024. Reinforcement of an endangered goose population: the effect of age and interspecific fostering on survival of released birds. *Restoration Ecology*. doi.org/10.1111/rec.14286

Meer van dit soort artikelen lezen? Word lid van Sovon!

Dit artikel verscheen in Sovon-nieuws. Sovon geeft vier maal per jaar Sovon-nieuws uit. Het blad vormt een belangrijk medium waarmee we onze leden voorzien van onder andere verenigingsnieuws, eerste resultaten uit de projecten en nieuwe publicaties. Leden van Sovon krijgen Sovon-nieuws automatisch thuisgestuurd.

Lees meer over Sovon-nieuws
op sovon.nl/sovon-nieuws

